

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM III

IM. ADAMA MICKIEWICZA

W TARNOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1927-28.

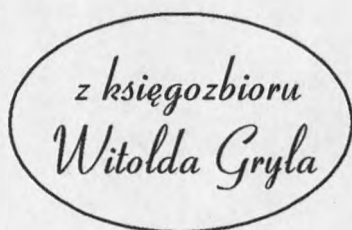

TARNÓW 1928.

NAKŁADEM DYREKCJI PAŃSWOWEGO GIMNAZJUM III.

Z drukarni J. Piza w Tarnowie pod zarządem St. Starostki.

TARNOVIANA

DLA MBP W TARNOWIE
PRZEKAZAŁA W DARZE
CÓRKA MAŁGORZATA
KĄDZIŁA W 2007 ROKU

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM III

IM. ADAMA MICKIEWICZA

W TARNOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1927-28.

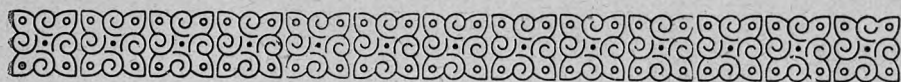
6109

TARNÓW 1928.

NAKŁADEM DYREKCJI PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM III.

Z drukarni J. Pisza w Tarnowie pod zarządem St. Starostki.

1000

I.

SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO PRZY KOŃCU ROKU SPRAWOZDAWCZEGO.

A) Profesorowie i nauczyciele, mający stałą posadę, czynni z końcem roku sprawozdawczego.

1. Szuba Bronisław, Dyrektor

członek Rady Szkolnej powiatowej,
uczył matematyki w kl. II. — tyg. godz. 4.

2) **Dr. Carewicz Emiljan**, profesor, zawiadowca gabinetu chemicznego, uczył fiz. w kl. Va, Vb, VI, VIII. — razem tyg. godz. 21.

3) **Ks. Chrobak Walenty**, katecheta, zawiadowca „Pomocy koleżeńskej uczniów“, uczył religii rzym. kat. w kl. I—VIII — razem tyg. godz. 22.

4) **Fraczek Ludwik**, profesor, opiekun kl. Vb, zawiadowca gabinetu fizykalnego, uczył matem. w kl. IVa, IVb, Vb, fiz. w kl. VII — razem tyg. godz. 19.

5) **Godowski Maurycy**, profesor, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, uczył do 14 maja przyrody w kl. I, Va, Vb, VI, VII, VIII — razem tyg. godz. 17 + 2, od 15 maja przyrody w kl. I, II, IVab, Va, Vb, VI, VII, VIII — razem tyg. godz. 24 + 3.

6) **Wolny Władysław**, profesor, opiekun kl. IVb, zawiadowca biblij. niem. uczniów, kurator orkiestry gimn., uczył jęz. niem. w kl. IIIb, IVb, Vb, VI, VII, VIII — razem tyg. godz. 21.

7) **Wróblewski Walerjan**, profesor, opiekun kółka literackiego, sekretarz Rady pedagogicznej, uczył języka polskiego w kl. IIIa, IIIb, Va, Vb, VII — razem tyg. godz. 20.

B) Nauczyciele stali: czynni z końcem roku sprawozdawczego.

1) **Badylakowa Róża**, nauczycielka, opiekunka kl. II, uczyła jęz. franc. w kl. IVa, Va, VI, VII i VIII, jęz. niem. w kl. II — razem tyg. godz. 21.

2) **Dr. Dąbrowski Stanisław**, nauczyciel, zawiadowca zbiorów do nauki rys. odr., opiekun kl. I, uczył rysunków odręcznych w kl. I—VIII — razem tyg. godz. 26.

3) **Indyk Andrzej**, nauczyciel, zawiadowca biblioteki uczniów, opiekun kl. VI, uczył jęz. polskiego w kl. I, IVa, IVb, VI, VIII — razem tyg. godz. 20.

4) **Kmicikiewicz Antoni**, nauczyciel, sekretarz Dyrekcji, opiekun kl. VII, uczył mat. w kl. IIIa, IIIb, VII, jęz. niem. w kl. IIIa — razem tyg. godz. 18 + 5^{1/2}.

5) **Marzec Władysław**, nauczyciel, opiekun kl. VIII, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, zbiorów geograficznych i opiekun „Kółka historycznego”, uczył historii w kl. II, IIIa, Va—VIII, geogr. w kl. II, VIII — razem tyg. godz. 24 + 1.

6) **Dr. Mochacki Rodjan**, nauczyciel, opiekun kl. IIIb, opiekun „Kółka krajoznawczego”, uczył geografii w kl. Ia, IIIa, IIIb, IVa, IVb, Va, Vb, historii w kl. I, IIIb, IVa, IVb — razem tyg. godz. 24 + 5.

C) Nauczyciele tymczas., czynni z końcem roku sprawozdawczego.

1) **Rzepecki Władysław**, nauczyciel, opiekun kl. IIIa, uczył do 14 maja 1928 przyrody w kl. II, IVa, IVb., fiz. IIIa, IIIb — razem tyg. godz. 22 + 3.

D) Nauczyciele kontraktowi, zatrudnieni w Zakładzie z końcem roku sprawozdawczego.

1) **Bryniczka Józef**, mianowany rozp. Kuratorium OSK. z dnia 27 września 1927 L. II. 5012/27, uczył do 14 maja 1928 r. gimnastyki w kl. I—VIII — razem tyg. godz. 22. — Kierownik hufca szkolnego i gier ruchowych (4 + 10).

2) **Florkowski Jan**, mianowany rozp. Kuratorium OSK. z dnia 27 września 1927 L. II. 5012/27, opiekun „Drużyny harcerskiej”, opiekun kl. Va, uczył do 14 maja mat. w kl. I, Va, VI, VIII — razem tyg. godz. 21, — od 15 maja uczył mat. w kl. I, Va, VI, VIII, fiz. w kl. IIIab — razem tyg. godz. 27.

E) Nauczyciele przydzieleni.

1) **Dr. Potok Hieronim**, lekarz szkolny na etacie tut. państw. seminarjum naucz. męsk., uczył higieny w kl. VII — tyg. godz. 1.

2) **Pęksa Stanisław**, nauczyciel państw. gimnazjum II. im. hetm. J. Tarnowskiego w Tarnowie, uczył jęz. polskiego w kl. II, jęz. łacińskiego w kl. IVa, IVb — razem tyg. godz. 14.

3) **Świech Władysław**, nauczyciel szkoły powszechnej im. Kopernika w Tarnowie, uczył od 1 listopada 1927 robót ręcznych w kl. I—IV — razem tyg. godz. 9.

4) **Tukacz Ernest**, nauczyciel państw. gimnazjum II. im. hetm. J. Tarnowskiego w Tarnowie, uczył śpiewu w kl. I, II, IIIa, IIIb, VI — razem tyg. godz. 7.

II.

ZMIANY I RUCH W GRONIE NAUCZYCIELSKIM W CIĄGU ROKU SPRAWOZDAWCZEGO.

a) Przybyli do Grona nauczycielskiego.

1) **Pęksa Stanisław**, nauczyciel państw. gimn. II. im. hetm. J. Tarnowskiego w Tarnowie, przydzielony do państw. gimnazjum III. im. A. Mickiewicza w Tarnowie. (Rozp. Kuratorium O. S. K. z dnia 29 sierpnia 1927 L. II. 5248/27).

2) **Tukacz Ernest**, nauczyciel państw. gimnazjum III. im. hetm. J. Tarnowskiego w Tarnowie, przydzielony do państw. gimnazjum im. A. Mickiewicza w Tarnowie. (Rozp. Kuratorium O. S. K. z dnia 7 września 1927 L. II. 5525/27).

b) Ubyli z Grona nauczycielskiego.

1) **Drozd Hieronim**, profesor, przeniesiony z dniem 1 września 1927 z państw. gimnazjum III. im. A. Mickiewicza w Tarnowie do państw. gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Myślenicach. (Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 26 sierpnia 1927 Nr. II. 9518/27 — Kuratorium O. S. K. z dnia 5 września 1927 L. II. 5564/27).

2) **Dubiś Gabriel**, profesor, przeniesiony z dniem 1 grudnia 1927 z państw. gimnazjum III. im. A. Mickiewicza w Tarnowie do państw. gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego w Drohiczynie nad Bugiem. (Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 24 listopada 1927 Nr. 17523/27 — Kuratorium O. S. K. z dnia 29 listopada 1927 L. II. 8973/27).

c) Uzyskali urlop (powołani na ćwiczenia wojskowe).

1) **Bryniczka Józef**, nauczyciel kontraktowy, powołany na 6-cio tygodniowe ćwiczenia wojskowe od 14 maja do 24 czerwca 1928.

2) **Rzepecki Stanisław**, nauczyciel, powołany na 6-cio tygodniowe ćwiczenia wojskowe od 14 maja do 24 czerwca 1928.

III.

POMIESZCZENIE ZAKŁADU I SŁUŻBA Z KOŃCEM ROKU SPRAWOZDAWCZEGO.

Zakład mieści się w budynku państwowym przy ulicy Nowy Świat L. 22, którego lewe skrzydło dotąd jeszcze niezupełnie zostało wykończzone po całkowitem zniszczeniu pociskiem w czasie inwazji rosyjskiej w dniu 26 lutego 1915.

Obszerne podwórze około gmachu od strony zachodniej służy młodzieży w dni pogodne do zabaw w czasie pauzy i na odbywanie musztry. W bezpośrednim połączeniu z głównym budynkiem zostaje parterowy budynek, mieszczący szatnię i obszerną salę gimnastyczną, zaopatrzoną w potrzebne przyrządy.

W budynku szkolnym mieszczą się na parterze: gabinet chemiczny z pracownią profesora i pracownią dla uczniów, izba harserska, pokój lekarza szkolnego, 5 sal przeznaczonych na klasy i mieszkanie starszego woźnego;

na I. piętrze: czytelnia dla uczniów, biblioteka profesorska, 4 sale szkolne, kancelaria dyrektora, sala konferencyjna i mieszkanie dyrektora;

na II. piętrze: sala rysunkowa ze zbiorami, dwie sale szkolne, gabinet przyrodniczy, gabinet fizyczny z salą wykładową i kaplica dla nabożeństw szkolnych.

Służbę Zakładu stanowią:

Juszczak Jan, starszy woźny, XIIIb stopień służbowy.

Popiołek Jan, kontr. prow. sługa szkolny od 15 lutego 1928 r.

Zaucha Władysław, kontr. prow. sługa szkolny od 16 kwietnia 1925 r.

Pabjan Michał, woźny, zmarł dnia 13 lutego 1928 r.

IV.

NAUKA.

A) Rok szkolny 1927/28 rozpoczęto 1 września uroczystym nabożeństwem, a zakończono 28 czerwca 1928.

B) W roku bieżącym nauka w tut. zakładzie odbywała się dla klas I—IV według programu, obowiązującego w typie humanistycznym, w klasach zaś V—VIII według programu gimnazjum matematyczno-przyrodniczego.

W każdym następnym roku szkolnym typ humanistyczny będzie się powiększał o jedną klasę kosztem typu matematyczno-przyrodniczego.

W roku więc 1928/29 program typu humanistycznego będzie obowiązywał w kl. I—V włącznie, w roku szkolnym 1929/30 także w kl. VI, w r. 1930/31 w kl. VII, a w r. 1931/32 całe gimnazjum będzie zakładem naukowym o typie humanistycznym.

C) WYCIECZKI NAUKOWE I ĆWICZENIA PRAKTYCZNE W PRACOWNIACH.

Wycieczki geograficzno-przyrodnicze (w kl. I—III, V—VII). Celem zaznajomienia się z geografią i przyrodą najbliższej okolicy, odbyli uczniowie szereg wycieczek. W planie wycieczek starano się wyzyskać koncentrację geografii z naukami przyrodniczymi, poruszając nasuwające się uwadze uczniów problemy z tych dziedzin. Ponadto w nauce geografii przeprowadzali uczniowie ćwiczenia w orientacji w terenie, szacowaniu odległości, porównywaniu okolic z gotowym planem, rozszerzając w ten sposób zdobyte w nauce

szkolnej pojęcia geograficzne. — W nauce przyrody zapoznawano uczniów na wycieczkach z najważniejszymi i najcharakterystyczniejszymi roślinami wiosennymi, oraz przeprowadzono ćwiczenia w oznaczaniu i poznawaniu drzew. Na nauce w szkole przeprowadzali uczniowie zgodnie z programem obserwacje na przyniesionych przez nich żywych okazach.

Z zakresu mineralogii i petrografii przeprowadzano ćwiczenia praktyczne częściowo w czasie wycieczek, bądź też w czasie zajęć praktycznych w szkole.

(Dalsze wycieczki zobacz Kółko krajoznawcze).

Pracownia chemiczna. W pracowni chemicznej pracowało równocześnie 32 uczniów w grupach po dwóch przy jednym palniku. Nauka chemii w klasie V i VI opierała się zasadniczo na doświadczeniach, wykonywanych przez uczniów w pracowni, na który to cel przeznaczono po dwie godziny tygodniowo. Tylko doświadczenia trudniejsze, oraz wymagające bardziej skomplikowanych przyrządów, przeprowadzano podczas lekcji przy stole wykładowym.

D) TEMATY WYPRACOWAŃ PIŚMIENNYCH DLA KLAS WYŻSZYCH W ROKU SZKOLNYM 1927/28.

A) W języku polskim.

Klasa IVa.

1. Moja wycieczka wakacyjna (dom.). — 2. a) Losy Haliny (Na podstawie „Wiesława“); b) „Boska opieka tajnie nagradza uczynki człowieka“ (szk.). — 3. a) W pogodny dzień jesienny; b) W słotny dzień jesienny (dom.). — 4. Na łodzie (Obrazek z życia młodzieży) (szk.). — 5. Obraz stepu w porze zimowej (szk.). — 6. Historia starej książki, przez nią samą opowiedziana (dom.). — 7. Nasza klasa w teatrze świetlnym (szk.). — 8. Która scena (albo postać z „Potopu“ podoba mi się najbardziej i dlaczego? (dom.). — 9. Świat nadzmysłowy w noweli Prusa p. t. Sen (szk.). — 10. Moje plany i zamiary wakacyjne (szk.).

Klasa IVb.

1. Moje najmiłsze przeżycia z ostatnich wakacyj (dom.). — 2. a) Przyczyny i skutki gniewu Achillesa; b) Charakterystyka jednej postaci z „Iljady“ (szk.). — 3. Wycieczka jesienna w okolice Tarnowa (dom.). — 4. Moje przyjemności i zabawy w porze zimowej (szk.). — 5. Która postać (lub scena) z „Potopu“ podoba mi się najbardziej i dlaczego? (szk.). — 6. Woda jako przyjaciel i jako wróg człowieka (dom.). — 7. a) Nasza kasa; b) Moi koledzy (szk.). — 8. Przylot naszych ptaków wędrownych na wiosnę (dom.). — 9. Mój najciekawszy sen (Wzorem nowela Prusa p. t. Sen) (szk.). — 10. Gdzie i jak zamierzam spędzić wakacje (szk.).

Klasa Va.

1. Na progu nowego roku szkolnego (list do rodziców) (szk.). — 2) Tarnowski krajobraz jesienny (dom.). — 3. Cmentarz w Dnie Zadusze (szk.). — 4. Która pora roku najwięcej mi się podoba i dlaczego?

(dom.). — 5. Dialog ucznia z miasta z uczniem ze wsi: o zabawach zimowych (szk.). — 6. Szlachta zaściankowa w „Panu Tadeuszu“ a w trylogii Sienkiewicza (szk.). — 7. Obraz Polski przedrozbiorowej w „Panu Tadeuszu“ (dom.). — 8. Charakterystyka dwóch podobnych postaci z „Zemsty“, „Pana Tadeusza“ lub trylogii Sienkiewicza (szk.). — 9. Baśń o wiośnie (dom.). — 10. Rola czarownic w „Makbecie“ Szekspira (szk.).

Klasa Vb.

1. Moje tegoroczne wakacje (list do kolegi) (szk.). — 2. Moja wycieczka jesienna (dom.). — 3. a) Pamięć dla zmarłych w Kościele, a u ludności świeckiej (szk.); b) Sędzia Soplica jako gospodarz (szk.). — 4. Baśń o zimie (dom.). — 4. Obyczaje świąteczne z okresu Bożego Narodzenia (dialog wieśniaka z mieszczaninem) (szk.). — 6. Jacek Soplica a Kmicic (szk.). — 7. Krajobraz litewski w „Panu Tadeuszu“ (dom.). — 8. Komizm „Zemsty“ Fredry (szk.). — 9. Dialog mieszczanina z wieśniakiem o wiośnie (dom.). — 10. Realne i nadprzyrodzone przyczyny zbrodni Makbeta (szk.).

Klasa VI.

1. O czym duma nasza Wisła stara (dom.). — 2. Charakterystyka reformacji w Polsce na podstawie powieści Kraszewskiego „Powrót do gniazda“ i nauki historii (szk.). — 3. Jeden dzień z życia rolnika polskiego 400 lat temu a dzisiaj. (Na podstawie wyjątków z „Żywota człowieka poczciwego“, „Pieśni o Sobótce“, oraz własnych spostrzeżeń) (dom.). — 4. Antygona a Ismena. (Charakterystyką porównawczą) (szk.). — 5. Ból ojcowski w „Trenach“ Kochanowskiego (szk.). — 6. Charakterystyka społeczeństwa polskiego w XVIII w. (Na podstawie „Satyr“ Krasickiego i powieści Rzewuskiego p. t. „Listopad“) (dom.). — 7. Jeden dzień w szkole (szk.). — 8. Ideały filareckie „Ody do młodości“ a chwila obecna (dom.). — 9. Niespodzianki tegorocznej wiosny (szk.). — 10. a) Krajobraz krymski w sonetach Mickiewicza; b) Pierwiastek osobisty w „Sonetach krymskich“ Mickiewicza (szk.).

Klasa VII.

1. Gdy pomyślę, że za dwa lata mam wylecieć w świat... (list do rodziców) (szk.). — 2. Zabytki tarnowskie (dom.). — 3. Łączność ideowa między „Romantycznością“ a „Pieśnią wajdeloty“ Mickiewicza (szk.). — 4. Moje dotychczasowe marzenia (dom.). — 5. a) La Chanson de Roland: l'appel du cor; b) Kriemhilds Jugend (tłumaczenia na język polski) (szk.). — 6. Moja godzina myśli krótki pamiętnik na wzór „Godziny myśli“ Słowackiego) (dom.). — 7. a) „Kordjan“ jako pamiętnik Słowackiego; b) Pierwiastek historyczny w „Kordjanie“ (szk.). — 8. Gdy czarna ruń pokryje się zielenią (dom.). — 9. „Balladyna“ jako dramat przedhistoryczny (szk.). — 10. Charakterystyka narodu polskiego w „Lilli Wenedzie“, poparta przykładami z historii (szk.).

Klasa VIII.

1. „Tylko miłość jest siłą, co zbawić może ból świata“ (Marja Kopnicka) (dom.). — 2. Zagadnienie społeczne w „Nieboskiej“ Krasińskiego (szk.). — 3. Świat chrześcijański w „Irydjonie“ a w „Quo vadis“ (dom.). — 4. Hej — okwitły drzewa, ale — śniegiem. (Na tle krajobrazu

- zimowego obraz myśli i uczuć) (szk.). — 5. Wizja odrodzonej Polski w twórczości Krasińskiego a chwila obecna (szk.). — 6. Charakterystyka społeczeństwa polskiego po powstaniu styczniowym w świetle „Lalki” Prusa (dom.). — 7. Moje plany i zamiary na najbliższą przyszłość (szk.). — 8. Tradycja niewoli w Polsce odrodzonej (na podstawie nauki hist.). (szk.).

B) W języku niemieckim.

Klasa IV.

1. Das Brot (seine Entstehung). — 2. Unsere Kleider. — 3. Der Nutzen der Bäume. — 4. Eine Anekdote. — 5. Ein Winterbild. — 6. Meine Weihnachten (in Briefform), albo: In der Werkstatt eines Handwerkers. — 7. Simeliberg. — 8. Knabenspiele im Fröling. — 9. Meine Ostern (in Briefform). — 10. Die Lokomotive (nach einem Modell). — 11. Das Begräbnis unseres Kollegen. — 12. Aus meiner Hauslektüre.

Klasa V.

1. Die Erfindung des Porzellans in Deutschland. — 2. Die Sage von 3. München eine merkwürdige Stadt. — 4. Polnisches und bayerisches Bauernhaus. — 5. Mein schönstes Erlebnis. — 6. Eine Apostelgestalt von A. Dürer. — 7. Das Wasser unser Freund. — 8. Die Tugend bringt den Segen (nach einer Sage). — 9. Aus meiner Hauslektüre. — 10. Der Volks-sänger Augustin.

Klasa VI.

1. Die Erfindung des Porzellans in Deutschland. — 2. Die Sage von der Gründung der Stadt Frankfurt a. M. — 3. Beethovens Jugend ein Muster eines Studenten. — 4. Schöne Naturbilder in meiner Lektüre. — 5. Der Erbkönig. (Inhaltsangabe in I Person). — 6. Eine polnische Sage. — 7. Die Bakterien. — 8. Friedrichs Leben (nach der Hauslektüre der „Judenbuche“). — 9. Grottgerts „Abschied“ und „Auszug zum Kampf“. — 10. Der Wert des Bergsteigens (in Briefform).

Klasa VII.

1. Die Geschichte eines gefallenen Blattes. — 2. Tellheims Lage. — 3. Siegfried im Nibelungenlied. — 4. Die schönste Stelle in den Werken von Sienkiewicz. — 5. Karl Moor u. sein Jahrhundert. — Polens Erden-schätze und ihr Nutzen.

Klasa VIII.

1. Meine Mussestunden. — 2. Faustens Biographie. — 3. Die Bedeutung der Ströme. — 4. Das Salz. — 5. Die schönste Gestalt in der deutsch-Literatur.

C) W języku francuskim.

Klasa IVa.

1. La cueillette des fruits. — 2. Une scène de famille. — 3. Décrire la maison que j'habite. — 4. Ma journée d'écolier. — 5. Une rue de grande ville en hiver. — 6. Mes vacances de Noël. — 7. Une épicerie (description). — 8. Le pauvre petit montagnard. — 9. Lettre à mon camarade. — 10. L'habit d'Arlequin. — 11. L'usage du fer. — 12. Une promenade dans les champs.

Klasa Va.

1. Voyage d'un pauvre étudiant. — 2. L'automne à la ville et à la campagne. — 3. La Fontaine à Versailles. — 4. La voix de la conscience. — 5. Lettre à un ami sur la vie scolaire. — 6. Le courage d'un enfant. — 8. Départ d'un sous-préfet pour un concours régional. — 9. L'aspect de la nature au printemps. — 10. Patriotisme d'un jardinier.

Klasa VI.

1. L'avantage des forêts. — 2. Le Lion et le rat (fable). — 3. Comparer la vie d'un pêcheur breton avec celle d'un montagnard des Tatres. — 4. Un épisode de voyage. — 5. Visite à un ami malade. — 6. Mort de Roland. — 7. Lettre à un ami de France. — 8. Nice. — 9. Le rêve de Nicolas Nerli. — 10. Une excursion.

Klasa VII.

1. L'examen du brave Drouot. — 2. La richesse agricole de la Pologne et de la France. — 3. Nos usages de Noël (lettre). — 4. Dire pourquoi François I. est appelé „le Père des lettres“. — 5. Une partie de plaisir avec mes camarades. — 6. L'avarice d'Harpagon (d'après l'Avare de Molière).

Klasa VIII.

1. Ce qui vous plaît dans le caractère de Rodrigue (d'après le Cid de Corneille). b) Les agréments de votre vie d'écuyer. — 2. L'évolution des arts, des lettres et des sciences sous Louis XIV. — 3. a) La fin couronne l'œuvre. (Proverbe à développer). b) Délicatesse d'un bon fils. — 4. a) Lettre à mes parents. b) Caractériser Gaston de Presles. (D'après le Gendre de M. Poirier). — 5. a) Traits du romantisme. b) Le réveil de la nature.

E) WYKAZ DOBROWOLNYCH PRAC UCZNIÓW I LEKTUR
UZUPEŁNIAJĄCYCH.

Z języka polskiego.

W klasie IIIa+b. Powieść Sienkiewicza: „W pustyni i puszcy“, oraz inne nowele Sienkiewicza, Konopnickiej, Orzeszkowej, Prusa, Przyborskiego, Umińskiego, Zakrzewskiego, Królińskiego, Kraszewskiego, Zaleskiej, Lewickiej, Weyssenhofa, Zubrzyckiego.

W klasie IVa+b. Amicis: Serce. Beecher Stowe: Chata wuja Tomasa. Baylor-Courtenay: Dzielna trójka. Cooper: Duch puszczy. Gliński: Cecora. Kraszewski: Stara Baśń, Czarna Perełka. Prus: Antek, Anielka, Grzechy dzieciństwa, Placówka. Rodziewiczówna: Dewajtis, Szary proch, Lato leśnych ludzi. Sienkiewicz: Nowele. Sieroszewski: Latorośle.

W klasie Va+b. Powieści i nowele Sienkiewicza, Prusa, Korzeniowskiego, Rodziewiczówny, Gąsiorowskiego, Wiktora Hugo, Tołstoja: Za co?, T. T. Jeża, Żuławskiego: trylogia Na srebrnym globie, Wellsa: Pobyt na księżycu, Kraszewskiego, Gawalewicz, Weyssenhofa, Bernatowicza: Pojata, Sieroszewskiego, Reymonta, Jokaya, Berenta.

W klasie VI. Dante: Boska komedia (wyj.). Korzeniowski: Kollokacja, Spekulant. Prus: Placówka, Anielka, Omyłka. Żeromski: Rozdziób nas kruki, wrony, Syzyfowe prace. Reymont: Z ziemi chełmskiej, Przy-

sięga. Rodziewiczówna: Dewajtis, Szary proch, Lato leśnych ludzi. Sienkiewicz: Nowele.

W klasie VII. Różne dzieła Słowackiego, Fredry, Byrona, Zalewskiego, Moliere, Cornella, Szekspira, Schillera, Goethego, oraz Mickiewicza: Wykłady w kol. franc. Gostomskiego: Pan Tadeusz jako arcydzieło. Witkiewicza: Mickiewicz jako kolorysta. Chmielowski: Kobiety Mickiewicza. Małeki, Tretiak, Kleiner o Słowackim, Tarnowski o Fredrze. Powieści Reymonta, Żeromskiego, Struga, Weyssenhofa.

W klasie VIII. Dygasiński: Gody życia. Konopnicka: Liryki. Orzeszkowa: Meir Ezofowicz. Prus: Faraon, Emancypantki. Sienkiewicz: Bez dogmatu. Żeromski: Ludzie bezdomni, Duma o hetmanie. Kallenbach: Adam Mickiewicz. Kleiner: J. Słowacki (t. II—III). Matuszewski: Twórczość i twórcy. Wieleżyńska: Konopnicka, Dzieje natchnień i myśli.

Z historii

uczniowie wygłosili następujące referaty:

W klasie IIIa. Gen. Józef Bem, Tadeusz Kościuszko, Ks. Ignacy Skorupka, Słowianie.

W klasie IVa. Najstarsze cywilizacje wschodu — Babilon, Aleksander Wielki (życie i dzieje). Religja Rzymu a Grecji.

W klasie Va. Wyprawy krzyżowe. Skutki wypraw krzyżowych. Bolesław Chrobry. Rozwój społeczeństwa polskiego do XIV wieku.

W klasie Vb. Epoka piastowska. Książę Józef. Królestwo Jerozolimskie. Powstanie styczniowe. Wyprawy krzyżowe. Wiek Kazimierza Wielkiego. Bolesław Chrobry a Kazimierz Wielki. Gen. Józef Bem. Tadeusz Kościuszko.

W klasie VI. Pierwszy okres wielkiej rewolucji francuskiej. Wojny religijne we Francji. Niderlandy a Filip II. Książę Józef Poniatowski. Walka o Śląsk. Jan Kazimierz. Bolesław Chrobry a Kazimierz Wielki. Sobory a Polska. Walka o Bałtyk.

W klasie VII. Pierwszy rozbiór Polski i intrygi państw zaborczych. Czasy Stanisława Augusta Poniatowskiego. Tadeusz Kościuszko (życie i czyny). W 115-lecie śmierci H. Kołłątaja. Sejm Grodzieński. Pozytywizm polski. Rozwój parlamentaryzmu w Polsce.

W klasie VIII. Z nauki o Polsce współczesnej. Rozwój parlamentaryzmu polskiego. Dla zapoznania się z wypadkami bieżącymi, politycznymi, ustrojowymi i gospodarczymi uczniowie prenumerowali dziennik „Czas“ i nad wyżej wymienionymi zagadnieniami prowadzili pod kierunkiem prof. dyskusje.

Z języka niemieckiego.

Uczniowie klasy III. czytali bajki Grimma w wydaniu szkolnem, niektórzy „Anekdoten“ Reutera.

Lektura domowa uczniów od klasy IV. począwszy rozpadała się na dwa działy. jedni opłacali „Kosmos“ i zajmowali się lekturą przyrodniczą, zwłaszcza w VI i VII klasie, inni czytali opowiadania, legendy, anegdoty, lub w klasach najwyższych utwory klasyków, np. „Lied von der Glocke“, lub też dramaty. Kierunek spekulatywny silniejszym był od estetycznego.

Z języka francuskiego.

W klasie IV. Perrault: Bajki. Rocherolles: Nouvelle.

W klasie V. Theuriet: Paris en 1870. Caretie: Un drole de médecin. Daudet: Lettres de mon moulin.

W klasie VI. Charles-Roux: Le petit porteur d'eau. Maupassant: Le Prisonnier de Monaco. A. France: Nouvelles et Pages choisies. Daudet: Tartarin de Tarascon. Hackspill: La Chimie et la guerre des gaz; de „la Science et la vie“: Un hydravion à cinq moteurs.

W klasie VII. Nowele Theuriet'a, Daudet'a, Coppeé'go i A. Franc'a. Corneill'a: Le Cid. Daudet'a: La Belle Nivernaise. Molier'a: Le Bourgeois gentilhomme.

W klasie VIII. Daudet: Lettres de mon moulin. Cl. Farrère: Une croisière merveilleuse. G. Rageot i H. Bidou: Le Théâtre qu'aimaient nos pères, le Lyrisme de V. Hugo. Rostand: Cyrano de Bergerac. Chateaubriand: Atala. V. Hugo: Orientales.

Z przyrody.

Uczniowie klasy VIII na podstawie podanych książek przygotowali i wygłosili w czasie roku szkolnego szereg referatów, które były przedmiotem dyskusji, a mianowicie: Broń odporna zwierząt. Jak się bronią i chronią rośliny. Przystosowanie u roślin i zwierząt. O odradzaniu się (regeneracji). Parazytyzm i symbioza w przyrodzie. Życie w otchłaniach morskich. Światło i barwy w świecie organicznym. Wędrowki zwierząt i roślin. Rodzina żuków i owadów pokrewnych. Z życia pszczoł. Granice między światem roślinnym a zwierzęcym. Budowa komórki według najnowszych badań. Przyczyny zmienności organizmów. Prawo rozwoju w przyrodzie. Powietrze jako czynnik geologiczny.

Z geografii.

W klasie Vb. Lodowce jako czynnik niszczący i twórczy. Rzeźba lodowcowa na przykładzie ziem polskich.

F) POMOCY NAUKOWE.

Gabinet fizyczny, zniszczony doszczętnie w czasie wojny, obecnie znajduje się w stadium tworzenia się.

W b. r. szkolnym przeprowadzono instalację urządzenia sali wykładowej wraz z projekcją. Prace przygotowawcze nad uruchomieniem ćwiczeń fizycznych w toku.

Zawiadowca prof. L. Frączek.

Gabinet przyrodniczy posiada skromną ilość pozycji 325, pochodzących przeważnie z powojennej pozostałości dawnych, bardzo dostatnio zaopatrzonych zbiorów.

W bieżącym roku szkolnym otrzymano w darze z Ministerstwa W. R. i O. P. 10 tablic kolorowanych do anatomii człowieka.

Zawiadowca prof. M. Godowski.

Gabinet chemiczny obejmował prócz zapasu odczynników i szkła laboratoryjnego 70 pozycji inwentarzowych. Zakupiono w bieżącym roku 4 duże kamienne garnki do zlewania kwasów zużytych, oraz 16 drewnianych płyt do nakrywania stolików podczas ćwiczeń w pracowni chemicznej.

Zawiadowca prof. Dr E. Carewicz.

Gabinet geogr.-hist. liczy z ubiegłym rokiem szkonym 153 pozycji inwentarzowych, w tem 68 obrazów, 2 globusy, 81 map ściennych geogr. i hist., 2 mapy plastyczne. Nowych map i obrazów w b. roku szkolnym nienabyto.

Zawiadowca gabinetu prof. Wł. Marzec.

Zbiory do nauki rysunków odręcznych posiadają zaledwie 42 modeli. W b. r. szk. zakupiono ze składek uczniów, oraz subwencji zakładu 12 modeli drewnianych.

Zawiadowca prof. Dr St. Dąbrowski.

Zbiory do nauki robót ręcznych posiadają 61 sztuk narzędzi pomocniczych. W r. 1927/8 zakupiono 30 noży stolarskich.

Zawiadowca naucz. Wł. Święch.

Biblioteka nauczycielska liczy obecnie 873 dzieł w 1787 tomach. W b. roku szkolnym przybyło 11 dzieł w 11 tomach, które przeważnie są nabytkiem pochodzącym z darów.

Zawiadowcą biblioteki prof. Wł. Marzec.

Bibliotekę uczniów polską, zniszczoną wypadkami wojennymi, zinventaryzowano w b. roku szkolnym i uruchomiono.

W tymże roku szkolnym zakupiono z funduszu zakładu 81 dzieł w 84 tomach, z darów (przeważnie od uczniów) uzyskano 60 dzieł.

Obecnie z końcem roku szkolnego biblioteka uczniów niższego gimnazjum (kl. I—III) liczy: 108 dzieł (pozycji), — gimnazjum wyższego (kl. IV—VIII) 392 dzieł (pozycji), czyli razem 500 dzieł, nie licząc w to zamówionych w ub. miesiącu przez Dyрекcję (za 300 zł.) książek, których jeszcze nie nadesłano.

Zawiadowca prof. A. Indyk.

Biblioteka języków nowożytnych posiada 92 dzieł, z których korzystali uczniowie, przeważnie klas wyższych.

Zawiadowca prof. Wł. Wolny.

G) WYKAZ LEKCYJ POKAZOWYCH, PRZEPROWADZONYCH W ZAKŁADZIE W ROKU SZKOLNYM 1927/28.

Z historii.

W klasie VII. „Europa przed wojną światową“ — przeprowadził prof. Wł. Marzec.

Z geografii.

W klasie Va. Podole (Budowa geolog. i krajobraz) — przeprowadził Dr R. Mochnacki.

Z języka łacińskiego.

W klasie IVb. Lewicki: Początki nauki języka łacińskiego. Tom I, ust. 87 i 88. Utrwalanie poznanych form coniunct. III i przyswojenie nowych coniunct. praes. pass, ind. fut. I pass. — przeprowadził prof. St. Pęksa.

Z matematyki.

W klasie VII. Dyskusja zagadnień wymagających badania zarówno funkcji algebraicznych, jak trygonometrycznych — przeprowadził prof. A. Kmicikiewicz.

V.

WYCHOWANIE.

A) WYCHOWANIE RELIGIJNE.

Wyrazem żywo rozwijającego się życia religijnego naszego Zakładu była nauka religii, wspólne nabożeństwa, wspólne przystępowanie do Sakramentów świętych, rekolekcje trzydniowe przed uroczystością św. Kazimierza, Patrona Zakładu, oraz Sodaliczja Marjańska, licząca z końcem roku szkolnego 36 członków. Działalność swoją skierowała Sodaliczja Marjańska w dwu kierunkach: w celu rozbudzenia istotnego życia religijnego i wyrabiania w członkach charakteru, oraz w celach humanitarnych, t. j. popieraniu pracy misyjnej kościoła, „pomocy koleżeńskiej” Zakładu, działalności TSL. w Tarnowie, kontynuowania zbierania składek na budowę ołtarza w kaplicy Zakładu, który już w b. r. został ukończony kosztem 1200 zł. Znaczniejszy datek na cel budowy ołtarza (150 zł.) złożył p. inż. R. Brosch, za co gorące podziękowanie składa Mu Dyrekcja Zakładu.

Owocem pracy ks. W. Chrobaka, współpracy prof. Wł. Marca, prof. S. Tukacza i wszystkich bez wyjątku sodalisów były dwie akademie: w sali „Gwiazdy” ku czci św. Kazimierza, Patrona Zakładu, oraz w sali Miejskiej Kasy Oszczędności ku czci Najśw. Marii Panny, Królowej Korony Polskiej.

Wewnętrzne życie sodalicyjne rozwijało się bardzo pomyślnie. Na wspólnych zebraniach wygłoszono szereg referatów, jak: „Kościół Chrystusowy”, „Teoria liberalna a chrześcijańska o powstaniu państwa”, „Czem jest papież dla świata”, „Kult Najśw. Marii Panny w Polsce” i wiele innych, przeważnie treści religijnej.

Członkowie prenumerują swój organ „Pod znakiem Marii”, oraz czasopisma: „Misje katolickie” i „Sodalis Marianus”. — Biblioteka liczy zaledwie kilkanaście dzieł, przeważnie treści religijnej, naukowej i estetycznej.

B) WYCHOWANIE NARODOWO-OBYWATELSKIE.

Głównem zadaniem w odrodzonej Ojczyźnie jest wychowanie narodowo-obywatelskie, to też przy nauce wszystkich przedmiotów zwracali nauczyciele uwagę na to, co może przyczynić się do podniesienia, znaczenia, chwały i potęgi naszej Ojczyzny, oraz nie pomijali żadnej sposobności, kiedy naród manifestował swą pracę i poświęcenie dla Ojczyzny.

I tak: Z okazji „Dnia Oszczędności” (31 października 1927) wygłosili wychowawcy w poszczególnych klasach odczyty o znaczeniu oszczędności dla podniesienia ogólnego dobrobytu.

Dnia 1 listopada 1927 w celu uczczenia prochów „Nieznanego Żołnierza” urządzono w Zakładzie odczyty o bohaterach niezna-

nych, którzy nam wywalczyli niepodległość, oraz odprawiono nabożeństwo żałobne za poległych w obronie Ojczyzny.

Dnia 11 listopada 1927 z powodu obchodu 9 rocznicy odzyskania niepodległości urządzono nabożeństwo dziękczynne i ogłoszono odczyty o owej ważnej a szczęśliwej dla nas chwili.

W dniu 28 listopada 1927 z okazji trzechsetnej rocznicy zwycięstwa floty polskiej nad szwedzką pod Oliwą urządzili profesorowie historii odczyty o tem chlubnym dla nas, a zapomnianem zdarzeniu, wpajając w uczniów ideę dbania o rozwój floty polskiej.

Dnia 10 grudnia 1927, jako w 77 rocznicę śmierci gen. Bema, odbyły się w czasie lekcji historii pogadanki o tym wielkim bohaterze walki o wolność.

Dnia 6 lutego 1928 zwiedził Zakład wystawę antyalkoholową, połączoną z odczytem o zgubnych skutkach alkoholizmu dla jednostek i dla narodu.

Dnia 19 marca 1928 r., z okazji Imienin Marszałka Piłsudskiego, ogłoszono po klasach odczyty o Jego roli w odbudowie i odzyskaniu Ojczyzny.

Święto narodowe 3 maja uczcili uczniowie specjalnem nabożeństwem w szkole, oraz uczestnictwem w ogólnym obchodzie narodowym.

Wogóle nie pominięto żadnej sposobności, ażeby przypomnieć uczniom o obowiązkach obywatelskich i narodowych.

C) WYCHOWANIE NAUKOWE.

Systematyczną pracę szkolną uzupełniały Kółka naukowe.

Kółko literackie, którego opiekunem jest prof. W. Wróblewski, miało następujące cele: a) urządzanie obchodów rocznic wielkich pisarzy, oraz gruntowne poznanie ich działalności; b) uzupełnianie lektury szkolnej przez odpowiednie referaty; c) uczestnictwo w przedstawieniach arcydzieł dramatycznych i omawianie korzyści i wrażeń z nich; d) wycieczki, celem poznania środowiska kulturalnego, w którym obracali się pisarze polscy.

Dla uczczenia 30-letniej rocznicy śmierci Asnyka, urządziło Kółko dwa odczyty (prof. Wróblewski, Brożek kl. VII), — zaś w 20-letnią rocznicę śmierci Stanisława Wyspiańskiego wzięło udział Kółko w 14-tu odczytach o Wyspiańskim, urządzonych przez prof. Wróblewskiego; w przedstawieniu „Wesela” w teatrze im. Słowackiego i w wystawie pamiątek po Wyspiańskim w Pałacu Sztuki w Krakowie.

Dla uzupełnienia lektury szkolnej, ogłosili uczniowie 5 odczytów o Mickiewiczu: Daniło Bol. (kl. VII.), Kołacz (kl. VII), Burzawa i Balicki (kl. Vb), Sedlak (Va); 6 odczytów o Słowackim: Daniło Bol. dwa, Kołacz, Malczewski, Stańczyk uczniowie kl. VII i prof.

Wróblewski; 4 odczyty o Fredrze: Balicki, Burzawaj (kl. Vb), Strzałkowski i Zaleński (kl. Va); 1 o Szekspirze Holländer (kl. Vb).

Nadto były odczyty, nie łączące się ściśle ze systematyczną lekturą: Zaleński kl. Va: O stylu, o aluzjach politycznych w „Faraonie“, Strzałkowski i Brud-Va: „Szlachta zaściankowa“ w utworach literackich, Wojdyła kl. VII: Epopeja robotnicza „P. Balzer w Brazylii“, Ziemia kl. VII: Typy rosyjskie w lit. pol.

Dla poznania arcydzieł dramatycznych uczestniczyli uczniowie w przedstawieniach Balladyny Słowackiego (w teatrze im. Słowackiego w Krakowie), Szekspira: Otella, Kupca weneckiego, Schillera: Marii Stuart, dawanych przez zespoły dramatyczne lwowskie lub krakowskie w Tarnowie.

Kółko historyczne, założone zeszłego roku, rozwijało się w roku bieżącym nader pomyślnie. — Na uwagę zasługują następujące odczyty: Ziemia (kl. VII): Rewolucja francuska, cz. I i II, Müller (kl. VIII): Idee wolnościowe w starożytności. — Oprócz wymienionych odbywały się odczyty w obrębie poszczególnych klas w celu pogłębienia przerabianego materiału.

Opiekował się Kółem prof. Wł. Marzec.

Koło krajoznawcze im. St. Staszica, założone w r. 1926, dążyło w b. r. szk. do urzeczywistnienia wytkniętego sobie celu, mianowicie do opracowania mapy krajoznawczej powiatu tarnowskiego. Szereg członków pracowało i pracuje nad różnemi zagadnieniami, wchodzącemi w zakres krajoznawstwa (opisy ruin i zabytków dawnego budownictwa, opisy zwyczajów wielkanocnych, inwentaryzacja zabytków przyrody, śledzenie rozmieszczenia głazów narzutowych i t. p.). **W zimowej porze odbyło się 10 zebrań**, na których wygłaszano referaty: Dr Mochnacki: Z fizjografii Tarnowa, Ziemia (kl. VII): Wystawa w Wembley (z przeżr.), Zaleński (kl. Va): Wileńszczyzna, krajobraz i ludzie, Bochenek (kl. VI): Wrażenia z Wilna, Stein (kl. Va): Z wycieczki do Warszawy, Dr Mochnacki: Spisz i Pieniny, Ziemia (kl. VII): Pamiątki polskie w Gdańsku. — Nadto Zarząd Koła odbywał zebrania, na których omawiano sprawy bieżące.

W miesiącach II—IV zorganizowało Koło **kurs kartograficzny** (czytania map wojsk.), który prowadził opiekun Koła Dr Mochnacki.

W kwietniu b. r. wzięli członkowie Koła udział w zjeździe Kół Kraj. Młodzieży w Wilnie (14 uczestników pod przewodn. prof. Godowskiego i Indyka). Uczestnicy zwiedzili Wilno i najbliższą okolicę, brali udział w obradach, byli na przedstawieniu w teatrze („Fircyk w załotach“), a nadto zwiedzono po drodze Warszawę, zapoznając się z planem i zabytkami stolicy. Po zjeździe zdał przewodn. Ziemia sprawozdanie z obrad i uchwał tam zapadłych. — W letnich miesiącach odbyło się **kilka wycieczek w najbliższą okolicę Tarnowa** (dolina Białej i Dunajca), **Z zamierzonych** dalszych wycieczek doszły do skutku tylko: 5-cio dniowa wycieczka na Spisz i do Pienin

(55 uczestników pod przewodnictwem prof. Dra Mochmackiego, Godowskiego, Dra Carewicza i Florkowskiego) i autobusami do przelotu Dunajca pod Rożniowem (30 uczestników z prof. Drem Mochmackim i Drem Dąbrowskim). Dalsze wycieczki pokrywało Koło częściowo z własnych funduszków, które w b. r. szk. wynosiły około 300 złotych, zebranych drogą miesięcznych wkładek członkowskich, bądź z zasiłku Dyrekcji z funduszu gier i zabaw, bądź wreszcie z darów. — Na tem miejscu składa Zarząd Koła serdeczne podziękowanie JWPanu inż. J. Broschowi za kwotę 50 zł., ofiarowaną na wycieczki. — Członkowie prenumerują swój organ „Orli Lot” (20 egz.). Nadto do biblioteki Koła czasopisma: „Morze”, „Iskry”, „Mój Przyjaciel”. — Członków Koło liczyło 60, — przewodniczący Ziemba (kl. VII).

Opiekunem Koła był prof. Dr Mochmacki.

Niezależnie od Koła krajoznawczego, lecz w ścisłej z nim łączności pozostawało **Kółko fotograficzne**. Istniejące już trzeci rok, odbywało we wtorki po południu zebrania członków w gabinecie chemicznym, korzystając tam z prymitywnie urządzonej ciemni. Zajmowano się sporządzaniem fotografii do legitymacji, odbitek zdjęć z wycieczek, reprodukcji i powiększeń. Najwięcej czasu poświęcał dla Kółka ucz. kl. VII. R. Reinfuss.

Kółkiem opiekował się prof. Dr E. Carewicz.

D) WYCHOWANIE ESTETYCZNE.

Zapoznawanie uczniów z przeszłością artystyczną Polski, jej zabytkami, w szczególności z zabytkami rzeźby i architektury Tarnowa, miało na celu budzenie poczucia estetycznego w wychowankach Zakładu. W tym celu zorganizował prof. Dr Dąbrowski szereg wycieczek dla zwiedzenia zabytków Tarnowa (katedra, ratusz), oraz wygłosił odczyt o rzeźbach renesansowych i barokowych w Tarnowie. Praca w tym kierunku idąca pokrywała się z intencjami programu nauki rysunków, a wynikiem jej była urządzona z końcem roku wystawa prac rysunkowych i robót ręcznych uczniów.

Nie zapomniano także o codziennem otoczeniu ucznia w szkole, zwracając uwagę także poza czystością na ozdabianie klas i korytarzy reprodukcjami wyborowych dzieł sztuki i fotografiami okolic Polski.

Dzięki poparciu moralnemu i materialnemu Zakładu, pielegnowała młodzież z wielkiem zainteresowaniem naukę muzyki. Oprócz orkiestry smyczkowej, która pod kierunkiem p. Biseka uprzyjemniała doborowym programem wszelkie uroczystości szkolne, szereg uczniów pobierał indywidualnie lekcje gry na skrzypcach u prof. Tukacza, zaś gry na wiolonczeli u p. Sokolera.

Również chór mieszany, pod kier. prof. Tukacza, złożony z 50 uczniów, tut. Zakładu, brał czynny udział we wszystkich uroczystościach tak w szkole, jak i poza Zakładem.

Koszta nauczania, oraz zakupu nut i instrumentów (klarnet) pokrywała po części Rada Pedagogiczna, Dyrekcja Zakładu, oraz sami uczniowie. Wydatnie też wspomógł orkiestrę JWP. Inż. R. Brosch, ofiarując na ten cel kwotę 100 zł., za co Zakład składa Mu serdeczne „Bóg zapłać“.

Dodatnie wyniki pracy zawdzięcza młodzież gorliwej opiece prof. Wł. Wolnego.

Nawiązany za podniętą prof. Badylakowej, od 2 lat kontakt młodzieży naszego zakładu z młodzieżą francuską z Ecole primaire supérieure professionnelle w Bressuire (Deux-Sèvres), był i w tym roku szk. bardzo żywy. Korespondenci nasi otrzymywali z Francji piękne kartki artystyczne, zapoznające ich z acydzielami architektury francuskiej i pięknymi krajobrazami. Z listów zaś bardzo zajmujących dowiadywali się o życiu szkolnem, zabawach, pracach i sposobie myślenia ich kolegów francuskich. Wymiana listów była częsta, a wszystkie czytane w klasie, tak że cała klasa odnieść mogła korzyść z wymiany korespondencji, redagowanej przez poszczególnych uczniów.

Koledzy francuscy interesowali się także naszymi stosunkami szkolnymi, społecznymi i arcydzielami naszej sztuki.

Spodziewać się należy, że te miłe stosunki nawiązane między młodzieżą polską a francuską służyć będą i Ojczyźnie, łącząc coraz ściślejszą nicią przyjaźni Polskę z Francją, bo nawiązana serdeczna korespondencja zawsze trwać będzie między korespondentami i po opuszczeniu zakładu.

Korespondowali uczniowie: Bzowski, Hajdzicki, Malinowski, Miłoś, Pisz, Piotrowski, Tarkowski, Lewicki, Malczewski, Wertz.

Pozatem Dyrekcja Zakładu starała się o uzyskanie zniżek w cenie biletów na szereg koncertów, oraz przedstawień teatru świetlnego T. S. L. „Marzenie“, które przez delegata szkoły prof. Godowskiego uznano za dozwolone dla młodzieży szkolnej. Również staraniem tutejszego Koła T. S. L. zorganizowano w miesiącach zimowych szereg wykładów naukowych z przeżroczami, wygłaszanych także przez profesorów tutejszego zakładu, które cieszyły się znaczną frekwencją młodzieży.

E) WYCHOWANIE FIZYCZNE.

Ćwiczenia fizyczne polegały na obowiązkowej nauce gimnastyki, którą pobierali uczniowie naszego zakładu zimową porą we własnej sali gimnastycznej, — latem zaś na boisku sportowym (naprzeciw budynku szkolnego — wydzierżawionem od T. S. L.) na dziedzińcu szkolnym, oraz boisku KS. „Tarnovii“, gdzie odbywały się gry i za-

bawy. Uczniowie oddawali się różnym gałęziom sportu jak: łyżwiarstwu (186), jeździe na rowerze (191), saneczkowaniu (131), pływaniu (159), wioślarstwu (38), grze w tenis (36), jeździe konnej (58). Nadto 13 czerwca urządzono dla wszystkich uczniów tut. Zakładu wycieczki w najbliższe okolice Tarnowa.

Drużyna harcerska.

Istniejąca przy Zakładzie I. tarnowska drużyna harcerska im. Zawiszy Czarnego dała tak w tym, jak i w ubiegłym roku dowód sprężystej działalności, czego wyrazem jest zakwalifikowanie jej przez Naczelnictwo Z. H. P. do kat. A.

Praca w drużynie była prowadzona w kierunku zrozumienia i pogłębienia ideałów harcerskich oraz wyrobienia technicznego. Wynikiem tej pracy jest uzyskany stopień wywiadowcy przez 4 harcerzy, stopień młodzika przez 7 harcerzy, 22 sprawności harcerskich, złożyło przyrzeczenie harcerskie 33 i 1 z harcerzy zdał próbę na drużynowego. Nadto młodzież harcerska naszego Zakładu w liczbie 9 uczęszczała na kurs instruktorski, zorganizowany przez komendy tarnowskich hufców harcerskich.

W miesiącu lipcu i sierpniu 1927 roku 14 harcerzy było na obozie w Kamionce Wyżnej z opiekunem drużyny prof. J. Florkowskim. Drużyna brała udział w urządzaniu Akademii w dniu św. Jerzego, patrona harcerstwa, w urządzaniu „święconego harcerskiego“, które odbyło się dnia 28 kwietnia w sali „Gwiazdy“; także wzięła czynny udział w urządzonym przez Koło Przyjaciół Harcerstwa festynie.

Praca właściwa była prowadzona na zbiórkach zastępów i na wycieczkach.

W urządzonych zawodach harcerskich wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego 20 maja w Bochni harcerze tarnowscy (między nimi harcerze gimnazjum III.) brali udział, zdobywając 5 pierwszych miejsc (siatkówka, rzut granatem, kulą, dyskiem i bieg na 100 m) na 8 możliwych. Z najważniejszych naszych zamierzeń wakacyjnych należy wymienić obóz dla starszych harcerzy koło Husiatyna, który z punktu widzenia narodowego ma wielkie znaczenie, i obóz dla młodszych koło Gorlic.

Na tem miejscu komenda drużyny składa serdeczne podziękowanie WP. Inż. R. Broschowi za ofiarny datek na naszą drużynę harcerską w kwocie 300 złotych.

Hufiec szkolny P. W.

Stan hufca P. W. naszego Zakładu był w bieżącym roku mniej liczny. Do hufca zapisało się tylko 44 uczniów; ilość ta jednak zmalała do 18 uczniów na dwóch stopniach z powodu wystąpienia wielu ze szkoły, lub złego stanu zdrowia, stwierdzonego przez lekarza szkolnego. Ćwiczenia czysto wojskowe prowadził por. St. Głowacki, ofic. instr. P. K. U.

P. W. brało udział w każdej uroczystości narodowej na równi z wojskiem i tak: W październiku 1927 (święto przysposob. wojsk.), 11 listopada (z okazji święta państw.), 19 marca (imieniny J. Piłsudskiego), 3 maja (święto narodowe).

Wszystkim tym uroczystościom towarzyszyły zawody, w których poszczególni uczniowie zdobyli chlubne miejsca: Nuzikowski pierwsze miejsce, Mazurkiewicz czwarte za rzucanie granatem do leja, Babuška pierwsze miejsce za strzelanie z broni długiej na odległość 200 m., Stein pierwszą nagrodę za strzelanie z broni małego kalibru na odl. 50 m. dla seniorów. Nadto za strzelanie z broni małego kalibru otrzymali: Kuklewicz pierwsze miejsce, Sobolewski drugie, Szczepanik trzecie.

Podczas wakacji brało udział 14 członków z naszego Zakładu w obozie letnim, gdzie uczniowie odbyli ćwiczenia, za co przysługuje im pełne prawo korzystania z ulg, jakie dla P. W. wyznaczyło Min. Spraw Wojskowych.

Sprawozdanie lekarza szkolnego.

Lekarz szkolny miał nadzór nad stanem zdrowotnym młodzieży. W tym celu zbadał w pierwszym miesiącu roku szkolnego wszystkich uczniów ogólnie dla stwierdzenia, czy nie istnieje u którego z nich jaka choroba zakaźna lub pasożytnicza, mogąca się udzielić drugim współuczniom. Następnie odbywało się indywidualne i szczegółowe badanie przez dalsze miesiące roku. Przy tem zwracał lekarz uwagę na stan organów wewnętrznych i zmysłów, a znalazłszy jakie objawy, wskazywał na potrzebę leczenia dla wczesnego zapobieżenia rozwojowi choroby.

Z cierpieniami oczu miał lekarz do czynienia 42 razy, z chirurgicznymi 31, z wewnętrznymi 107, skórnymi 25, uszu, nosa i gardła 31, a z wadami wymowy 12 razy. Z tego lekarz szkolny udzielił sam porady w cierpieniach oczu 20 razy, chirurgicznych 29 razy, wewnętrznych 49 razy, skórnych 16 razy, gardła, nosa i uszu 6 razy. Do poradni okulistycznej w Krakowie odesłał 7 uczniów, do poradni dla chorób wewnętrznych 11 uczniów, dla wad wymowy 1 ucznia. Innym polecano udławać się dla leczenia do lekarzy domowych, Kasy chorych, szpitala i t. p. Zwłaszcza zwracał lekarz blącą uwagę na początkowe objawy skłonności do gruźlicy i spowodował u Rady pedagogicznej i Komitetu rodzicielskiego zajęcie się obmyśleniem pomocy pieniężnej dla biedniejszych z pośród zagrożonych, celem umożliwienia im leczenia się klimatycznego w czasie wakacji.

Wreszcie podawał wskazówki higieniczne i rady zgłaszającym się rodzicom chorych uczniów.

Był w stałym porozumieniu z nauczycielem ćwiczeń cielesnych, odwiedzał lekcje rysunków i pisania, a na posiedzeniach Rady pedagogicznej zabierał głos w sprawach odnoszących się do zdrowotności uczniów.

Na tem miejscu składa Dyrekcja serdeczne podziękowanie JWP. Dr. Zacharjasiewiczowi za udzielaną bezinteresownie pomoc lekarską uczniom tutejszego Zakładu.

F) OPIEKA NAD MŁODZIEŻĄ.

W myśl przepisów otoczono młodzież szkolną opieką tak w Zakładzie, jak i poza Zakładem. I tak w Zakładzie wszczepiali wychowawcy zasady przyzwoitego zachowania się i zachęcali do czystości. Opieka zaś pozaszkolna obejmowała pilne zwiedzanie stancji przez wychowawców, specjalny dozór nad dojeżdżającą pociągiem młodzieżą, a przede wszystkim dbano o ścisły kontakt z rodzicami lub opiekunami uczniów, udzielając w każdym miesiącu, a nawet w poszczególnych wypadkach częściej wyczerpujących informacji o zachowaniu i postępach uczniów. Zaznaczyć też należy, że wszelkie zbiorowe występowanie uczniów poza szkołą otoczone było opieką nauczycieli tut. Zakładu.

VI.

KOMITET RODZICIELSKI.

Komitet rodzicielski starał się również w tym roku szkolnym o pomnożenie funduszy na budowę „Domu Zdrowia“. Zebrany kapitał wzrósł w b. r. szk. do kwoty 12.406 zł. Ponieważ budowa „Domu Zdrowia“ nie może być w roku bieżącym zrealizowana, postanowił przyjąć z pomocą 10 chorym uczniom, przeznaczając na ten cel wszystkie odsetki od kapitału, t. j. kwotę 1600 zł.

Sekcja „dożywiania“ z WP. inż. Robertem Broschem i p. Jostową na czele zajmowała się nadal wydawaniem śniadań dla uboższej młodzieży. Śniadań wydano w b. r. szk. 4418. Fundusze na to czerpano ze składek i z darów w naturze. Dochody wszystkie wynosiły 664 zł. 91 gr. Wydatki 630 zł. 82 gr. Saldo na rok 1928/29 pozostało 34 zł. 9 gr.

Gorące podziękowanie składa Komitet wszystkim P. T. Ofiarnodawcom, którzy i w tym roku szk. przyczynili się do utrzymania Sekcji.

W skład Komitetu rodzicielskiego wchodził: p. radca Zaremba przew., inż. R. Brosch zastępca i skarbnik, p. Jostowa, p. Holländer, inż. Lang, inż. Tarkowski, p. Zaleński, dyr. Br. Szuba, ks. Chrobak i prof. Godowski.

POMOC KOLEŻEŃSKA.

Pomoc koleżeńska rozwinęła w b. r. szk. żywą działalność humanitarną, idąc z pomocą materialną uczniom biedniejszym przez udzielanie pożyczek lub zasiłków. Dochody i rozchody przedstawiają niżej podane pozycje.

Dochody:

Datki przy wpisach	230 zł. 95 gr.
Komitet rodzicielski	160 zł. — gr.
Kasa Oszczędności m. Tarnowa	100 zł. — gr.
WP. inżynier Brosch	150 zł. — gr.
Zwroty uczniów	69 zł. 50 gr.
Klasa I. złożyła	10 zł. 32 gr.
Klasa II. złożyła	1 zł. 05 gr.
Klasa IIIb. złożyła	63 zł. 40 gr.
Klasa IVb. złożyła	6 zł. 40 gr.
Klasa VI. złożyła	18 zł. 50 gr.
Klasa VII. złożyła	1 zł. 50 gr.
Klasa VIII. złożyła	2 zł. 60 gr.
Drobne datki	16 zł. 02 gr.

Razem 830 zł. 24 gr.

Wydatki:

Na książki	74 zł. 70 gr.
Na ubrania	140 zł. — gr.
Na chesne	275 zł. — gr.
Na lekarstwa	37 zł. 75 gr.
Na drobne wydatki	43 zł. — gr.
Pożyczono uczniom	72 zł. 50 gr.
Remanent na 19 marca	187 zł. 29 gr.

Razem 830 zł. 24 gr.

VII.
STATYSTYKA ZAKŁADU Z KOŃCEM ROKU
SPRAWOZDAWCZEGO.

Liczba dodana u góry oznacza prywatystów.

	KLASA											Razem
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VI	VII	VIII	
1. Liczba uczniów.												
Zapisanych w roku sprawozdawczym	14	26	26	24	28	31	24 ¹	22	39	36	26	296 ¹
Ubyło w ciągu roku sprawozdawczego	—	5	1	3	6	4	1	4	1	3	1	29
Pozostało z końcem roku sprawozdawczego .	14	21	25	21	22	27	23 ¹	18	38	33	25	267 ¹
2. Religja.												
Rzymsko-katol.	13	19	23	21	21	25	21	14	35	31	23	246
Grecko-katol.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Mojeszowa.	1	2	2	—	1	2	2 ¹	4	2	2	2	20 ¹
3. Narodowość.												
Polska	14	19	24	21	21	25	23 ¹	14	36	31	23	251 ¹
Żydowska	—	2	—	—	1	2	—	4	2	2	2	15
Niemiecka	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
4. Wynik klasyfikacji z końcem roku sprawozdawczego.												
Do klasy następnej było:												
Chlubnie uzdolnionych .	4	—	2	2	1	3	2	—	2	2	1	19
Uzdolnionych	6	10	10	16	13	12	7	10	14	16	18	132
Przeznaczonych do egzaminu poprawczego . .	2	8	9	2	4	6	8	5	12	7	—	63
Nieuzdolnionych	2	3	4	1	4	6	6	3	8	8	6	51
Nieklassyfikowanych . .	—	—	—	—	—	—	0 ¹	—	2	—	—	2 ¹
Razem	14	21	25	21	22	27	23 ¹	18	38	33	25	267 ¹

	KLASA												Razem
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VI	VII	VIII		
5. Miejsce zamieszkania rodziców.													
a) w siedzibie zakładu .	11	18	12	12	16	17	12 ¹	11	24	22	22	177 ¹	
b) w powiecie tarnowskim	—	2	6	3	3	4	3	3	8	4	1	37	
9) w innych powiatach Polski	3	1	7	6	3	6	8	4	6	7	2	53	
Razem	14	21	25	21	22	27	23 ¹	18	38	33	25	267 ¹	
6. Zatrudnienie rodziców.													
1. Obywateli ziemskich	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
2. Włościan i rolników	1	4	7	1	3	4	5	3	3	9	2	42	
3. Urzędników i oficyalistów roln.	—	—	3	—	1	1	—	—	1	1	1	8	
4. Robotników rolnych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5. Przemysłowców	—	1	1	—	—	—	—	1	1	1	—	5	
6. Rzemieślników	—	2	3	2	2	4	3	—	2	7	2	27	
7. Urzędników fabrycz. i przemysł.	1	—	1	—	1	—	—	1	—	—	1	5	
8. Robotników fabrycz. i przemysł.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
9. Kupców i przemysł. handl.	2	4	—	1	—	3	1 ¹	3	2	1	3	20 ¹	
10. Urzędników handl. i bank.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	4	
11. Urzędników kolej., poczt. i telegr.	1	1	1	1	2	3	—	1	9	1	5	25	
12. Służby i rob. kolej., poczt. i telegr.	5	3	3	6	4	3	5	3	6	5	1	44	
13. Wojsk. stopni ofic.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
14. Wojsk. stopni niższ.	—	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	5	
15. Inteligencji zawod.	—	—	—	2	—	2	—	—	4	—	—	8	
16. Profesorów i naucz.	2	3	3	4	1	3	2	2	2	1	1	24	
17. Urzędników państw.	—	1	3	1	3	—	3	—	4	2	6	23	
18. Urzędników komun.	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3	1	6	
19. Służby z urz. państw.	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	
20. Służby z urz. kom.	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	3	
21. Wyrobników	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
22. Innych zawodów	—	—	—	2	—	1	1	—	—	—	—	4	
23. Zupełne sieroty	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	9	
Razem	14	21	25	21	22	27	23 ¹	18	38	33	25	267 ¹	

VIII.

STATYSTYKA EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI odbytego w roku sprawozdawczym 1927/28.

A) Piśmienny egzamin dojrzałości w myśl rozp. Kuratorium OSK. z dnia 18 kwietnia 1928 r. L. II. 4111/28 odbył się w dniach od 9—16 maja 1928.

Tematy wypracowań pisemnych.

I. **Z języka polskiego:** 1) Jakie ideały powinna sobie postawić młodzież dzisiejsza w związku z wskrzeszeniem państwa polskiego? — 2) Jakie zasady powinny rozstrzygać o wyborze zawodu? — Czem zasłużył sobie Słowacki na hołd całej Polski, złożony w czasie sprowadzenia prochów jego na Wawel?

II. **Z historii:** 1) Bohaterskie postacie Polaków w dziejach XIX wieku. — 2) Przeobrażenia gospodarcze, społeczne i polityczne w XIX wieku. — 3) Źródła siły i słabości Polski w faktach historycznych.

III. **Z matematyki:** 1) Parabole $Y = X^2$ przecięto prostą $Y = 4$ i w otrzymany odcinek paraboliczny wpisano prostokąt, którego jeden bok jest położony na prostej $Y = 4$. Wyznaczyć bok prostokąta w ten sposób, aby obwód prostokąta równał się 2 m i rozwiązać przypadek, gdy prostokąt stanie się kwadratem. — 2) W foremnym ostrosłupie pięciokątnym bok podstawy równa się 4.78 m, zaś kąt płaski przy wierzchołku równa się $48^\circ 12'$. Obliczyć objętość ostrosłupa.

IV. **Z języka niemieckiego:** 1) Was ist mir über Albrecht Dürer bekannt? — 2) Welches Werk der deutschen Literatur gefällt mir am besten und warum? — 3) Die Beschäftigung des polnischen Landmannes im Laufe des Jahres.

V. **Z języka francuskiego:** 1) Quelle oeuvre de la littérature française aimez — vous le plus et pourquoi? — 2) Les traits caractéristiques du romantisme français. — 3) La vie du paysan polonais au cours de l'année.

VI. **Z fizyki:** 1) Kula wydrążona z aluminium ($S = 2.57$) zanurza się w wodzie do połowy. Jak gruba jest ściana tej kuli, jeżeli promień zewnętrzny wynosi 16 cm? — 2) Elektroliza i jej zastosowanie. — 3) Po drucie ołowianym o temperaturze początkowej 20° przepływa prąd elektryczny o natężeniu 20 amperów. Jak długi musi być drut, aby ciepło wytworzone przez prąd doprowadziło drut w ciągu 10 minut od temperatury topnienia? Opór właściwy ołowiu wynosi $19.5 \cdot 10^{-6}$ ohm cm; ciepło właściwe ołowiu 0.03 kal/gr, temperatura topnienia ołowiu 327° , gęstość ołowiu 11.34 gr/cm³.

B) Ustny egzamin dojrzałości odbył się w dniach 30 i 31 maja, oraz 1 czerwca b. r. pod przewodnictwem dyr. Bronisława Szuby, jako delegata Kuratorium O. S. K. (rozp. K. O. S. K. z 10 maja 1928 r. L. II. 4960/28).

Do komisji egzaminacyjnej, zatwierdzonej rozp. K. O. S. K. z dnia 18 kwietnia 1928 r. L. II. 4111/28, należeli profesorowie zakładu: Badyłakowa Róża, Dr Carewicz Emiljan, ks. Chrobak Walenty, Godowski Maurycy, Florkowski Jan, Indyk Andrzej, Marzec Władysław, Wolny Władysław.

Do egzaminu zasiadło 19 uczniów kl. VIII.

Egzamin dojrzałości zdali następujący uczniowie:

Lp.	Imię i nazwisko	Data	Miejsce	Religia	Dzień zdania egz.
		urodzenia			
1.	Bardach Henryk	7/VI 1908	Tarnów	moż.	30/V 1928
2.	Białaczewski Ant.	25 XII 1909	Sławuta	rz.-kat.	„
3.	Borgenicht Maks.	20/VIII 1909	Tarnów	moż.	„
4.	Hydzik Kazimierz	1/VIII 1909	Husiatyn	rz.-kat.	„
5.	Kołowski Antoni	15/V 1910	Tymbark	„	„
6.	Krumholz Adolf	27/V 1907	Łańcut	„	„
7.	Lasek Tadeusz	25/V 1910	Stanisławów	„	„
8.	Łoboda Władysław	1/VI 1906	Jaworzno	„	„
9.	Mika Władysław	9/IV 1909	Tarnów	„	„
10.	Müller Władysław	10/IV 1910	Kraków	„	31/V 1928
11.	Naróg Tadeusz	28/XII 1905	Kraków	„	„
12.	Olszewski Władysł.	18/VI 1907	Kraków	„	„
13.	Poręba Tadeusz	7/II 1910	Tarnów	„	„
14.	Postawa Stanisław	8/V 1908	Kraków	„	„
15.	Siedlarz Władysław	22/II 1909	Ptaszkowa	„	„
16.	Stebelski Eustachy	22/VIII 1910	Przemysł	„	1/VI 1928
17.	Styliński Władysł.	27/VI 1908	Tarnów	„	31/V 1928
18.	Syguliński Wład.	11/IV 1907	Chicago	„	1/VI 1928
19.	Zieliński Jan	6/IV 1908	Zabłocie	„	„

IX.

KRONIKA ZAKŁADU.

Zakład tutejszy był przed wojną wyższą 7-klasową szkołą realną. W r. 1920/21 Min. W. R. i O. P. zniosło szkoły realne, zamieniając je na 8-klasowe gimnazja matematyczno-przyrodnicze. Zakład też nosił tę nazwę.

W bieżącym roku szkolnym skutkiem starań Komitetu Rodzicielskiego i Dyrekcji Zakładu Min. W. R. i O. P. rozp. 26 stycznia 1927 r. L. II. 1 S. 110/27 zezwoliło na zmianę typu na humani-

styczny (z łaciną od kl. IV). To też w roku bieżącym klasy od I—IV zaliczały się już do typu humanistycznego, klasy zaś od V—VIII do typu matematyczno-przyrodniczego, który stopniowo będzie po jednej klasie zanikał.

Zakład (zniszczony podczas wojny) z biegiem lat powraca do dawnego wyglądu. W bieżącym roku szkolnym odrestaurowano salę wykładową fizyczną i sprawiono urządzenie wewnętrzne.

Ogródek szkolny został wyposażony w nowe okazy drzew i krzewów krajowych, dla ułatwienia nauczania przyrodoznawstwa.

Wizytacje. Zakład nasz zaszczytili w bieżącym roku szkolnym swą obecnością: 1. delegaci Ministerstwa W. R. i O. P. WP. Stefan Cybulski i Kazimierz Czerwiński dla zbadania stanu Zakładu; 2. kurator Okręgu szk. krakowskiego Dr Tadeusz Kupczyński i wizytator Władysław Michałski; 3. wizytatorzy p. Konstanty Bzowski i p. Władysław Wierzbicki; 4. delegat biskupi ks. prałat Dr Józef Lubelski dla poznania stanu wychowania religijnego; 5. wizytator p. Władysław Wajdowicz dla poznania stanu zbiorów naukowych.

Pożegnanie maturzystów. Dnia 3 czerwca b. r. odbyło się uroczyste pożegnanie maturzystów, którzy w b. r. złożyli egzamin dojrzałości. Na uroczystość bardzo serdeczną i rzewną złożyły się przemówienia: prof. Wł. Marca gospodarza klasy, ucznia VII. klasy Zd. Wertza i maturzysty Wł. Müllera.

Maturzyści opuszczali z prawdziwym żalem ten Zakład, w którym długoletnie pobierali nauki, oraz kolegów i profesorów, do których się przywiązali i do których zawsze żywili pełne zaufanie.

Dokształcający kurs dla podoficerów. Na prośbę tutejszej Komendy Garnizonu zezwoliło Kuratorjum na otwarcie w tutejszym Zakładzie dwuletniego kursu dokształcającego dla podoficerów. Zadaniem kursu było uzupełnienie wiadomości z zakresu 6 klas gimnazjalnych.

Dnia 9 czerwca b. r. odbył się egzamin końcowy przed komisją ustanowioną przez Kuratorjum rozp. 16 maja 1928 L. II. 4550 pod przewodnictwem dyr. Br. Szuby. Na egzaminie tym był również delegat wojskowości Wp. podpułkownik Młk. Byczkowski.

Kurs ten ukończyli: Frühauf Roman (starszy wachmistrz 5 p. strz. k.), Fuhrmann Franciszek (starszy sierżant 16 p. p.), Kaczmarzski Bolesław (wachmistrz 5 p. strz. k.), Klimek Ludwik (sierż. garn. izby chorych), Krygier Władysław (wachmistrz 5 p. strz. k.), Pacek Tadeusz (plutonowy 6 p. art. pol.), Słono Jan (wachm. 5 p. strz. k.), Staszewski Antoni (kapral 5 p. strz. k.), Zajac Marjan (sierż. 16 p. p.).

Absolwenci okazując wdzięczność za dwuletnią naukę w tym Zakładzie, złożyli datkę w kwocie 80 złotych na leczenie uczniów, zagrożonych chorobami płucnymi.

Nekrolog. Nieubłagana śmierć zabrała nam w b. r. szk. dwóch uczniów naszego Zakładu: Kowalskiego Feliksa, ucznia klasy VIII. i Dwornika Tadeusza, ucznia klasy IV.

Uczniowie i nauczyciele Zakładu uczestniczyli w pogrzebach, oraz za spokój ich dusz odprawiono staraniem Zakładu nabożeństwa żałobne w kościele katedralnym.

X.

INFORMACJE NA ROK NASTĘPNY.

Rok szkolny 1928/29 rozpocznie się dnia 1 września b. r. o godzinie 9 uroczystem nabożeństwem, odprawionem w kaplicy gimnazjalnej.

Egzamina poprawcze odbędą się w dniach 30 i 31 sierpnia

Egzaminów wstępnych po ferjach zasadniczo nie będzie.

Dodatkowe wpisy przeprowadzi Dyrekcja w dniu 31 sierpnia. Uczniowie, którzy po raz pierwszy zapisują się do tut. Zakładu, mają przedłożyć metrykę i świadectwo szkolne z klauzulą odejścia.

W myśl rozp. Min. W. R. i O. P. musi każdy uczeń posiadać do ćwiczeń cielesnych osobny strój ćwiczebny, t. j. koszulkę białą z krótkimi rękawkami bez lamówek, spodenki granatowe szerokie sięgające do kolan i pantofle ćwiczebne. Ze względów estetycznych należy dążyć do tego, by wszyscy uczniowie mieli taki sam strój ćwiczebny.

Przypomina się wszystkim uczniom bezwzględny obowiązek noszenia przepisowej czapki z literą „G” (dla tut. gimnazjum otok czerwony na czapce) z odpowiednią ilością i jakością pasków. Uczniowie nie stosujący się do powyższych zarządzeń, będą usunięci z Zakładu.

DYREKCJA.

WYKAZ UCZNIÓW ZAPISANYCH W ROKU SZKOLNYM WEDŁUG KLAS.

UWAGA: Ad A) uzdolnieni (chlubnie uzdolnieni drukiem tłustym).

Ad B) wystąpili.

Ad C) przeznaczeni do egzaminu poprawczego lub uzupełniającego.

Ad D) nieuzdolnieni.

KLASA I. (14)

A

Blumenberg Ascher
Cholewa Władysław
Dominik Stefan
Holik Antoni
Kołtataj Bolesław

Kopił Witold

Miłoś Kazimierz
Turek Jan
Wardzała Józef
Wierzbanowski Tadeusz

C

Stanuch Jan (i. polski)
Suchy Eugenjusz (hist.)

D

Hudyka Stanisław
Sybistowicz Edward

KLASA II. (26)

A

Cesarz Zbigniew
Graczyński Rudolf
Grądział Jan
Indyk Zdzisław
Koneczny Zdzisław
Lech Kazimierz
Małeta Jan
Piekarski Tadeusz
Wisł Jerzy
Wrześniowski Kazimierz

B

Golec Piotr (3/4)
Hurt Karol (3/4)
Krokowski Artur (31/1)
Patyk Mieczysł. (3/4)
Sitt Kazimierz (5/3)

C

Abend Hersz (mat.)
Czupryna Jan (hist.)
Degen Leon (hist.)

D

Jeleń Jan (mat.)
Pdkówka Józef (j. pol.)
Rojkowicz Bron. (geogr.)
Słowik Zdzisł. (geogr.)
Smalec Jan (geogr.)

KLASA IIIa. (26)

A

Böhm Tadeusz
Frączek Józef
Krzemień Stanisław
Kuliński Kazimierz
Malczewski Antoni
Malczewski Bogusław
Noworyta Stanisław
Smalec Tadeusz
Stępień Adolf

Świech Ignacy
Taraszka Józef
Ziółkowski Augustyn

B

Skuba Aleks. (9/11)

C

Biestek Jerzy (hist.)
Czupryna Stan. (mat.)
Kręzel Bolesław (mat.)
Rzepecki Antoni (mat.)

D

Sit Tadeusz (j. niem.)
Socha Stanisł. (j. niem.)
Wardzała Stan. (hist.)
Wieder Norbert (hist.)
Wzorek Antoni (hist.)

Bochnak Jerzy
Ciszkievicz Bronisław
Magdoń Władysław
Waarenhaupt Karol

KLASA IIIb. (24)

A
 Abrahamik Kazimierz
 Augustyn Władysław
Brosch Jan
 Fronczyk Franciszek
 Koziółkowski Janusz
 Królikiewicz Alojzy
 Kucharski Bronisław
Lang Zygmunt
 Panek Józef

Pieńkowski Roman
 Roźniakowski Tadeusz
 Sak Edward
 Sak Leon
 Tarwiński Marjan
 Tarnowski Kazimierz
 Wilburg Mieczysław
 Zaremba Wiesław
 Żołądź Stanisław

B
 Bysiek Stanisław (31/1)
 Odbierzychleb St. (1/4)
 Toczek Józef (1/4)

C
 Charchalis Włodz. (mat.)
 Wolanin Zdz. (przyroda)

D
 Wychodil Franciszek

KLASA IVa. (28)

A
 Adamski Stanisław
 Augustyn Ludwik
 Cholewa Jan
Gira Józef
 Harasymczuk Henryk
 Kargól Tadeusz
 Krumholz Tadeusz
 Kuklewicz Józef
 Paluch Józef
 Piller Adam

Sekura Zbigniew
 Skimina Tadeusz
 Skrzypek Kazimierz
 Szulc Zdzisław

B
 Kapustka Edw. (3/4)
 Kijak Czesław (3/4)
 Krupa Gustaw (8/5)
 Olszewski Włodz. (22/12)
 Poniewierski Józef (3/4)
 Sajdak Władysł. (30/4)

C
 Brożek Stan. (j. łac.)
 Chajutin Mojż. (j. pol.)
 Wardzała Antoni (j. pol.)
 Wiśniewski Józef (mat.)

D
 Kurzawa Tadeusz
 Kusior Stanisław
 Łukasiewicz Michał
 Żmuda Jan

KLASA IVb. (31)

A
 Adler Abraham
 Kwapien Kazimierz
 Mozoła Juliusz
 Pajor Włodzimierz
 Raczkowski Eugenjusz
 Seruś Józef
Sobolewski Jerzy
Steindel Stanisław
 Szczepanik Bogusław
 Tychanowicz Władysł.
 Vogel Salomon

Wójtowicz Roman
Wróbel Jan
 Wiercioch Stanisław
 Zagata Władysław

B
 Dwornik Tad. († 24/4)
 Kulig Jan (30/1)
 Knapik Stanisław (5/5)
 Reczek Antoni (5/5)

C
 Małecki Edward (hist.)
 Nidecki Józef (j. pol.)

Niezgoda Kazim. (mat.)
 Pennar Alfred (hist.)
 Sajdera Tadeusz (mat.)
 Wrona Edward (mat.)

D
 Grzyb Leopold
 Hruby Mieczysław
 Mróz Zbigniew
 Pachla Józef
 Siwek Józef
 Skorupa Zygmunt

KLASA Va. (24)

A
 Babuška Kazimierz
 Berkelhammer Rudolf
 Brud Wiktor
Kołataj Włodzisław
 Naróg Józef

Sedlak Władysław
 Stein Mieczysław
 Strzałkowski Włodzim.
Zaleński Józef

B
 Chwistek Fryd. (6/11)

C
 Janas Henryk (mat.)
 Jost Stanisław (mat.)
 Kumorek Jan (mat.)
 Kusior Jakób (hist.)
 Rand Rafael (hist.)

Siwiec Walenty (mat.)
 Sobiecki Jan (mat.)
 Starzewski Zdz. (hist.)

D
 Fafara Roman
 Kochanek Kazimierz
 Misterka Jan

Tutaj Jan
 Wąs Władysław
 Wołoszynowski Wład.

KLASA Vb. (22)

A

Adamczyk Stanisław
 Balicki Stefan
 Burzawa Józef
 Holländer Zygmunt
 Kozioł Stanisław
 Kuta Alojzy
 Ropuszyński Władysław

Silberstein Hirsch
 Spenadel Lucjan
 Wołnik Józef

B

Mazurkiewicz Tom. (12/5)
 Nuzikowski Wład. (3/4)
 Pekała Teodor (7/11)
 Wall Wojciech (11/3)

C

Banasik Wład. (mat.)
 Kalicki Zbigniew (mat.)
 Owsiański Zdz. (mat.)
 Saida Rudolf (mat.)
 Tutaj Jerzy (mat.)

D

Schmerz Hersz
 Stasik Jan
 Wydziałkiewicz Leopold

KLASA VI. (39)

A

Berszakiewicz Adam
 Bochenek Alfred
 Boratyński Franciszek
Brożek Jan
 Fedor Antoni
 Kołowski Zbigniew
 Malinowski Czesław
 Miłoś Stanisław
 Olszewski Zdzisław
 Pisz Mieczysław
 Pusz Teodor
 Sidorowicz Aleksander
 Składzień Roman
 Tarkowski Eugeniusz

Witek Władysław
Zachara Mieczysław

B

Fałatowicz Rysz. (7/5)
 Jasica Ignacy (7/5)
 Szyrajew Jerzy (15/2)

C

Bzowski Jan (hist.)
 Hajdzicki Teodor (uzup.)
 Harasymczuk Wł. (i. pol.)
 Jędrasiewicz Kaz. (hist.)
 Kirschner Leon (i. pol.)
 Kwiatkowski Zdz. (hist.)
 Nakoneczny Bol. (i. pol.)

Nath Benjamin (mat.)
 Niezgoda Ziem. (mat.)
 Piotrowski Tad. (mat.)
 Sajdak Jan (mat.)
 Tarkowski Julian (uzup.)

D

Barabas Antoni
 Czupryna Michał
 Flatto Jakób
 Gębski Tadeusz
 Sindut Franciszek
 Soltys Romuald
 Szymański Edward
 Turek Władysław

KLASA VII. (36)

A

Brachaniec Jan
 Fukała Wacław
 Krumholz Ignacy
 Malczewski Jan
 Noworyta Hieronim
 Paluch Stanisław
 Reinfuss Roman
Sacha Kazimierz
 Smalec Stanisław
 Stańczyk Stanisław
 Steczeń Franciszek
 Suder Kazimierz
 Szmukler Mojżesz

Wertz Zdzisław
 Włoński Władysław
 Wojdyła Tadeusz
 Zajeziński Władysław
Ziemia Stanisław

B

Czupryna Edward (30/4)
 Kropaczek And. (26/10)
 Tłuczkiewicz Stan. (20/4)

C

Bysiek Józef (mat.)
 Czub Antoni (uzup.)
 Danił Bolesł. (i. niem.)

D

Kollataj Ludomir (mat.)
 Lewicki Józef (fiz.)
 Łachut Jan (i. niem.)
 Skuba Wład. (mat.)

Banek Michał
 Brożek Michał
 Danił Czesław
 Feld Rafael
 Gawin Artur
 Kolacz Stanisław
 Kozdroń Bronisław
 Szałach Henryk

KLASA VIII. (26)

A

Bardach Henryk
 Białaczewski Antoni
 Borgenicht Maks.
 Hydzik Kazimierz
 Kołowski Antoni
 Krumholz Adolf
Lasek Tadeusz
 Łoboda Władysław
 Mika Władysław

Müller Władysław
 Naróg Tadeusz
 Olszewski Władysław
 Poręba Tadeusz
 Postawa Stanisław
 Siedlarz Władysław
 Stebelski Eustachy
 Styliński Władysław
 Syguliński Władysław
 Zieliński Jan

B

Kowalski Feliks (11/1)

D

Kiszkiewicz Konrad
 Kosiński Franciszek
 Kruczała Roman
 Litwora Józef
 Miś Józef
 Szubert Marian

WYKAZ PODRECZNIKÓW SZKOLNYCH NA ROK 1928/9.

Przedmioty	Klasa I.	Klasa II.	Klasa III.	Klasa IV.
Religia	Ks. Szydelski i ks. Thullie: „Dzieje objawienia Bożego w St. Z.”	Ks. Szydelski i ks. Thullie: Dzieje objawienia Bożego w N. Z., Cz. I.	Ks. Szydelski i ks. Thullie: Dzieje objawienia Bożego w N. Z., Cz. II.	
Język polski	Dr. M. Reiter: Czytania polskie. Tom I. Jan Łoś: Zasady ortografii polskiej	Dr. M. Reiter. Czytania pol. T. II Jan Łoś: Zasady ortografii polskiej	Dr. M. Reiter: Czytania p. Tom III Jan Łoś: Zasady ortografii polskiej	Próchnicki-Wojciechowski: Wypisy Polskie tom IV (z iljadr) Wyd. VII Sienkiewicz: Ogniem i mieczem
Język łaciński	—	—	—	Lehr-Spławiński-Kubiński: Gramatyka j. polskiego Lewicki M. T.: Wstępna nauka j. łacińskiego
Język francuski	—	Szarota: Premier livre de français	Szarota: Deuxième livre français	Szarota: Troisième livre de français
Język niemiecki	—	Jakóbiec i Leonhard: Pierwsza książka niemiecka Wyd. II.	Jakóbiec i Leonhard: Druga książka niemiecka	Jakóbiec i Leonhard: Trzecia książka niemiecka
Historja	Dąbrowski J.: Wiadom. z Dziejów Polski, T. I. Lwów, K. S. Jakubowski 1927.	Gebert B., Gebertowa G.: Wypisy historii polskiej Gebert B., Gebertowa G.: Opowiadania z dziejów ojczyźtych		Gebert i Gebertowa Historia starożytna Cz. I i II Wyd. IV Gebert i Gebertowa Wypisy histor. do nauki dziejów staroż. Lwów-Warszawa Książn. Pol. T. NSW.
Geografja	Romer i Polaczówna: Pogadanki krajoznawcze. Romer i Niemcówna: Atlas krajozn. woj. krak. kieleck. i śląsk.	Nałkowska A.: Geografja szkol. Cz. I. Wiadomości ogólne. Wyd. VIII. Warszawa, M. Arct	Nałkowska A.: Geografja szkolna, Cz. II, Warszawa, M. Arct	Sosnowski P.: Geografja Polski, Wyd. VII. Książnica-Atlas 1926.
Matematyka	Strutyński: Arytmetyka. Cz. I.	Strutyński: Arytmetyka i geometria. Cz. II.	Strutyński: Arytmetyka i geometria. Cz. III.	Mihulowicz: Arytmetyka kl. IV. Łomnicki: Geom. elem.
Przyroda	—	—	—	Arzt Golczewska: Podręcznik do nauki Botaniki
Fizyka i chemja	—	—	—	—

WYKAZ PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH NA ROK 1928/9.

Przedmioty	Klasa V.	Klasa VI.	Klasa VII.	Klasa VIII.
Religja	Ks. W. Gadowski: Zarys historii kościoła katolickiego dla szkół średnich		Ks. Dr. Sieniatycki: Dogmatyka katolicka	Ks. Dr. Sieniatycki: Etyka katolicka
Język polski	Wojciechowski: Wypisy polskie Tom V Wydanie trzecie	Chrzanowski I. i Wojciechowski K. Wypisy polskie dla klas wyższych Cz. I. Wyd. VI. Kridl M.: Literatura polska w. XIX, Cz. II, W. II.	Kridl M.: Literatura polska w. XIX. Cz II., Wyd. III.	Adamczewski St.: Sympozjon. Wybór prozaików polskich w. XIX i XX. 1926.
Język łaciński	Lewicki: Początki nauki j. łac. Tom II. Wyd. IX. Szczeपाński: Wypisy łac. Wyd. IV-1926.	—		—
Język francuski	Szarota: „Paris“	Szarota: Les Provinces françaises	S. Kwiatkowski: La France et les Français I.	I. Kwiatkowski: Le France et les Français II. Herman de v. Hugo
Język niemiecki	Jakóbiec i Leonhard: Deutschland und die Deutschen I.	Jakóbiec i Leonhard: Deutschland und die Deutschen II.	Jakóbiec; Deutschtum I.	Jakóbiec: Deutschtum II. Faust I.
Historja	Nanke Czesław: Historja średniowieczna	Zakrzewski Winc.: Historja powszechna Tom III. Historja nowożytna uzupełnił L. Boratyński Wyd. IX-X.	Zakrzewski Winc.: Historja powszechna Tom III. Historja nowożytna uzupełnił L. Boratyński Wyd. XI.	Sosnowski P.: Geografia Polska, Wyd. VI. Książnica Atlas 1926.
Geografia	Pawłowski St.: Geografia Europy. Podręcznik dla wyższych szkół średnich Lwów-Warszawa Książnica Atlas 1827	—		Pawłowski St. Bystrzeń, Peretiatkowicz: Polska współczesna
Matematyka	Mihułowicz: Arytmetyka kl. V. Łomnicki: Geometria element.	Mihułowicz: Arytmetyka Kl. VI. Łomnicki: Cz. I i II. Kalicun Zarys geometrii wykresnej	Mihułowicz: Arytmetyka Kl. VII. Łomnicki: Cz. I i II. Kalicun Zarys geometrii wykresnej	Łomnicki: Geom. anal. Straszewski: Trójmian kwadratowy
Przyroda	Nussbaum-Hilarowicz: Podręcznik zoologii na klasy wyższe		Wiśniowski: Zasady mineralogii i geologii. Karaffa-Korbut: Higiena	—
Fizyka i chemja	Brunner-Toloczko: Chemja nieor.	St. Kalinowski: Fizyka cz. I, w. II. Brunner-Toloczko: Chemja or.	St. Kalinowski: Fizyka, Tom II. Ernst: Kosmografia	St. Kalinowski: Fizyka, Tom III.

343.21

15

